

Motion till riksdagen 2013/14:T4

av **Anders Ygeman m.fl. (S)**
med anledning av prop. 2013/14:25

Infrastrukturavgifter på väg och elektroniska vägtullssystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag i proposition 2013/14:25.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en ny proposition som innebär att de tidigare ingångna avtalen mellan staten och Motala kommun och Sundsvalls kommun när det gäller broarna över Motalaviken och Sundsvallfjärden hålls.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med en ny proposition till riksdagen så att trängselskatt för utländska fordon kan införas omgående.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en ny proposition till riksdagen för att vägtullar i form av infrastrukturavgifter ska betalas även av utländska fordon.

Inledning/sammanfattning

Trots att regeringen inte löst frågan om trängselskatt och vägtullar i form av infrastrukturavgifter för utländska fordon och dessutom brutit avtal med Sundsvalls kommun och Motala kommun går man fram med en proposition. Det är omöjligt för oss att ta ställning till propositionen så länge dessa frågor inte är lösta. Vi anser att riksdagen ska avslå propositionen och att regeringen ska återkomma till riksdagen med en ny proposition när dessa frågor är lösta.

I regeringens proposition föreslås två nya lagar, lagen om infrastrukturavgifter på väg och lagen om elektroniska vägtullssystem samt följdförändringar av ett antal befintliga lagar. Genom lagen om infrastrukturavgifter införs EU:s Eurovinjettdirektiv i de delar som rör vägtullar i form av infrastrukturavgifter.

Fel! Okänt namn på

Lagen om elektroniska vägtullssystem ersätter befintlig lag med samma namn från 2007. Den nya lagen innehåller EU-regler om harmonisering av utrustning för elektroniska vägtullssystem inom hela EU.

Riksdagen har beslutat om trängselskatt för utländska fordon både 2010 och 2011.

Trots detta förhalar regeringen frågan ytterligare.

Vi ser betydande problem med regeringens proposition. Finansieringslösningarna för broarna i Sundsvall och Motala gör att staten bryter ingångna avtal med kommunerna. Regeringen verkar heller inte ha noterat uttalanden från EU-kommissionen om att Eurovinjettsamarbetet inom EU sannolikt görs om eller försvinner inom några få år.

Då propositionen inte ger någon hållbar lösning på frågorna om statens avtal med Motala kommun och Sundsvalls kommun samt inte kommer med förslag på att utländska fordon ska betala vare sig vägtullsavgifter eller trängselskatt yrkar vi på att riksdagen avslår propositionen. Det handlar både om att kommunerna ska kunna lita på staten som avtalspart samt att värna konkurrensneutraliteten mellan svenska och utländska åkerier. Sveriges Kommuner och Landsting har meddelat att om propositionen går igenom får man rekommendera kommunerna att inte sluta några avtal med staten.

Regeringens brutna avtal när det gäller medfinansieringsavtal med Sundsvalls kommun och Motala kommun

Propositionen har bäring på två aktuella infrastrukturprojekt. Den nya bron i Sundsvall över Sundsvallsfjärden och den nya bron i Motala över Motalaviken.

I fallet Sundsvall så träffade Sundsvalls kommun 2009 ett avtal med Trafikverket om medfinansiering av en ny bro på E4 över Sundsvallsfjärden med 250 miljoner kronor. Syftet med att kommunen satsade pengar i ett statligt projekt var att tidigarelägga byggandet av bron. Kommunen ville av miljö- och framkomlighets skäl styra bort den tunga genomfartstrafiken från stadens centrum. Enligt avtalet skulle en broavgift tas ut av den tunga trafik som kör över den nya bron. Personbilar skulle vara avgiftsbefriade.

I samband med beredningen av infrastrukturpropositionen, som lades fram för riksdagen hösten 2012, uppkom att det saknas finansiering för projektet i sin helhet och därför har Trafikverket, på regeringens uppdrag, föreslagit en avgift även för persontrafiken med hänvisning till Eurovinjettdirektivet. Detta direktiv fanns redan vid tidpunkten när avtalet undertecknades och stadgar att lastbilar inte ska subventionera annan trafik, utan endast stå för sina egna kostnader.

På samma sätt bygger man i Motala en ny bro över Motalaviken för att få bort genomfartstrafiken från centrum. Staten har krävt en medfinansiering av Motala kommun på 100 miljoner kronor samt investeringar i bl.a. gång- och

cykelvägar. I avtalet från 2009 om medfinansiering stadgas att personbilar ska betala 10 kronor per resa och tyngre trafik 100 kronor. Ett tak finns för personbilstrafiken på 100 kronor totalt. Med regeringens proposition höjs avgiften och taket tas bort.

Det är inte acceptabelt att regeringen bryter ingångna avtal i efterhand. För kommunerna är det viktigt att av miljöskäl minska biltrafiken i stadens centrum. En broavgift för persontrafiken i Sundsvall eller en höjd avgift i Motala riskerar att motverka denna ambition.

Regeringen har beslutat att använda sig av medfinansieringsprincipen för att få i gång angelägna byggprojekt snabbare. Nu försöker de lägga ett större finansiellt ansvar på kommunerna. Detta har kraftigt kritiserats av bl.a. Sveriges Kommuner och Landsting som menar att kommunerna ska kunna lita på att ingångna avtal med staten gäller. Även Riksrevisionen har i två rapporter kritiserat regeringen för upplägget kring medfinansiering.

Byggande av vägar, järnvägar och annan nationell infrastruktur är ett statligt ansvar. Det är rimligt att staten ska ansvara för investeringar, drift och underhåll av de nationella stråken. Kommuner eller regionen ska endast i undantagsfall delta i finansieringen, eftersom deras huvuduppgift är att ansvara för skola, vård och omsorg. När avtal om medfinansiering sluts måste de vara bindande för båda parter och präglas av förutsägbarhet.

Vi socialdemokrater noterar att Eurovinjettsamarbetet, som bygger på tidsbaserade avgifter, blir allt lösare. I dag gäller Eurovinjettsystemet på det svenska motorvägsnätet samt hela E10, E12 och E14 och delar av E4, E22 och E65.

I dag deltar Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Danmark och Sverige i Eurovinjettsamarbetet.

EU-kommissionen har nyligen beskrivit det tidsbaserade Eurovinjettsystemet som dåligt fungerande och omodernt. Systemet är krångligt och avståndsbaserade avgifter är bättre än tidsbaserade menar kommissionen. Sannolikt kommer EU-kommissionen inom en snar framtid föreslå att dagens Eurovinjettsystem avskaffas eller ändras. Troligtvis kommer fler medlemsländer att följa Tyskland och Frankrike som har avståndsbaserade avgifter. Ytterligare länder med avståndsbaserade avgifter är Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern och Österrike.

Trängselskatt och infrastrukturavgifter

Propositionen tar också upp om utlandsregistrerade fordon ska betala vägtullsavgifter i Sverige. Vi socialdemokrater har länge drivit i riksdagen att utländska fordon ska betala trängselskatt. Det handlar om konkurrensneutralitet mellan svenska och utländska åkerier. Frågan om trängselskatt för utländska fordon har fastnat på Finansdepartementet. Riksdagen beslutade om frågan både 2010 och 2011. Det är angeläget att frågan snarast får en lösning. Enligt Vägtullsutredningens slutbetänkande som publicerades i februari 2013 finns de tekniska förutsättningarna på plats för att utländska fordon ska kunna

Fel! Okänt namn på

betala trängselskatt. Utredningen föreslog att regeringen omgående skulle lämna en proposition till riksdagen i frågan. Detta för att trängselskatt för utländska fordon skulle kunna införas den 1 januari 2014.

Regeringen vill att frågan om trängselskatt för utländska fordon ska lösas gemensamt med frågan om infrastrukturavgifter för utländska fordon utöver Eurovinjettavgiften. Vi ser en stor risk att detta försenar införandet av trängselskatt för utländska fordon ytterligare. Det visar att regeringen inte tar frågan om den illojala konkurrensen inom åkeribranschen på allvar. Självklart innebär även trängselskatt för utländska fordon också ökade skatteintäkter, mindre trängsel och lägre miljö- och klimatpåverkan.

Det är viktigt att utländska fordon ska betala vägtullar i form av infrastrukturavgifter men frågan om trängselskatt är så viktig att det måste gå att lösa dessa frågor i två steg alternativt samtidigt på kort tid.

Stockholm den 29 oktober 2013

Anders Ygeman (S)

Monica Green (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Suzanne Svensson (S)

Lars Johansson (S)

Leif Pettersson (S)

Roza Güclü Hedin (S)